

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛІНГ»

Лектор курсу			Пильнова Валентина Павлівна , кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності		Контактна інформація лектора (e-mail), сторінка курсу в Moodle		e-mail: ptbd_dut@ukr.net ; сторінка курсу в Moodle – http://dl.dut.edu.ua/course/view.php?id=2989	
Галузь знань			07 «Управління та адміністрування»		Рівень вищої освіти		магістр	
Спеціальність			076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»		Семестр		10	
Освітня програма			«Підприємництво та фінанси»		Тип дисципліни		Вибіркова	
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:					
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка	
	5	150	18	-	36	-	96	

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Мета курсу:	формування у студентів системи знань та основ, методів і прийомів з питань сутності, функцій та видів фінансового контролінгу; опанування методології оперативного та стратегічного фінансового контролінгу, котролінгу інвестиційних проектів; формування практичних навичок щодо створення служби фінансового контролінгу та системи бюджетування; проведення діагностики фінансово-господарського стану підприємства та прийняття управлінських рішень.
--------------------	--

Компетентності відповідно до освітньої програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні компетентності (СК)
ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.	СК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур. СК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності. СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення. ПРН 3. Вміти розробляти заходи матеріального і морального заохочення та застосовувати інші інструменти мотивування персоналу й партнерів для досягнення поставленої мети. ПРН 6. Вміти розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність. ПРН 7. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності. ПРН 9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької, торговельної та/або біржової діяльності. ПРН 10. Вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких, торговельних та/або біржових структур за умов невизначеності та

ризиків.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема, опис теми	Вид заняття	Оцінювання за тему	Форми і методи навчання/питання до самостійної роботи
Розділ 1 «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ»			
Тема 1. <i>Основи фінансового контролінгу</i> Знати: основні концептуальні положення і принципи фінансового контролінгу. Вміти: застосовувати на практиці організаційно-методичні засади формування фінансової структури підприємства. Формування компетенцій: ЗК2, ЗК3, ЗК5, СК1, СК3, СК4 Результати навчання: ПРН2, ПРН3, ПРН6, ПРН7, ПРН9, ПРН10 Рекомендовані джерела: 1–8	Лекція 1	5,5*	Лекція-візуалізація
	Практичне заняття 1		Усне опитування, навчальна дискусія, обговорення ситуаційного завдання
	Практичне заняття 2		Ділова гра «Фінансовий контролінг: практика впровадження»
Тема 2. <i>Організація фінансового контролінгу на підприємстві</i> Знати: порядок впровадження на підприємстві системи фінансового контролінгу. Вміти: застосовувати на практиці організаційно-методичні засади формування фінансової структури підприємства. Формування компетенцій: ЗК2, ЗК3, ЗК5, СК1, СК3, СК4 Результати навчання: ПРН2, ПРН3, ПРН6, ПРН7, ПРН9, ПРН10 Рекомендовані джерела: 1–8	Лекція 2	5,5*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 3		Усне опитування, навчальна дискусія, кейс-метод, обговорення ситуаційного завдання
	Практичне заняття 4		Усне опитування, навчальна дискусія, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни
Тема 3. <i>Бюджетування як інструмент оперативного фінансового контролінгу</i> Знати: сутність бюджетування як інструменту оперативного фінансового контролінгу. Вміти: сформувати систему бюджетів на підприємстві, застосовувати якісні та кількісні показники фінансового прогнозування, методи фінансового контролю за виконанням бюджетів. Формування компетенцій: ЗК2, ЗК3, ЗК5, СК1, СК3, СК4 Результати навчання: ПРН2, ПРН3, ПРН6, ПРН7, ПРН9, ПРН10 Рекомендовані джерела: 1–8	Лекція 3	5,5*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 5		Мозковий шторм, навчальна дискусія, вирішення ситуаційних та практичних задач
	Практичне заняття 6		Круглий стіл на тему: «Бюджетування як інструмент оперативного фінансового контролінгу: сильні сторони»
Тема 4. <i>Внутрішнє (трансфертне) ціноутворення</i> Знати: сутність, необхідність і функції трансфертного ціноутворення. Вміти: здійснювати ІТ-підтримку фінансового контролінгу. Формування компетенцій: ЗК2, ЗК3, ЗК5, СК1, СК3, СК4 Результати навчання: ПРН2, ПРН3, ПРН6, ПРН7, ПРН9, ПРН10 Рекомендовані джерела: 1–8	Лекція 4	5,5*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 7		Усне опитування, навчальна дискусія, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни
	Практичне заняття 8		Проведення модульного контролю № 1 «Теоретичні основи фінансового контролінгу»

<p>Тема 1. Основи фінансового контролінгу Тема 2. Організація фінансового контролінгу на підприємстві Тема 3. Бюджетування як інструмент оперативного фінансового контролінгу Тема 4. Внутрішнє (трансфертне) ціноутворення</p>	Самостійна робота		<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, завдання та функції фінансового контролінгу. 2. Підсистеми фінансового контролінгу. 3. Стратегічний та оперативний фінансовий контролінг. 4. Методи фінансового контролінгу. 5. Організаційна побудова системи фінансового контролінгу. 6. Кваліфікаційні вимоги до контролера. 7. Етапи впровадження фінансового контролінгу. 8. Сутність бюджетування та його функції. 9. Система бюджетів на підприємстві. 10. Постановка системи бюджетів та порядок складання бюджету. 11. Звітність за результатами виконання бюджетів (репортинг). 12. Сутність, необхідність і функції трансфертного ціноутворення. 13. Методи трансфертного ціноутворення.
Розділ 2 «ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛІНГ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»			
<p>Тема 5. Оцінка результативності фінансово-господарської діяльності та системи мотивації <u>Знати:</u> порядок оцінки результативності фінансово-господарської діяльності та системи мотивації. <u>Вміти:</u> застосовувати систему показників оцінки результативності фінансово- господарської діяльності підприємств. <u>Формування компетенцій:</u> ЗК2, ЗК3, ЗК5, СК1, СК3, СК4 <u>Результати навчання:</u> ПРН2, ПРН3, ПРН6, ПРН7, ПРН9, ПРН10 <u>Рекомендовані джерела:</u> 1–8</p>	Лекція 5	5,5*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 9		Мозковий шторм, навчальна дискусія, обговорення ситуаційного завдання, вирішення практичних задач
	Практичне заняття 10		Усне опитування, навчальна дискусія, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни
<p>Тема 6. Система вартісно-орієнтованого управління підприємством <u>Знати:</u> методичні підходи та порядок запровадження вартісно-орієнтованого управління фінансами. <u>Вміти:</u> здійснювати оцінювання вартості підприємства як необхідного елементу вартісно-орієнтованого управління фінансами. <u>Формування компетенцій:</u> ЗК2, ЗК3, ЗК5, СК1, СК3, СК4 <u>Результати навчання:</u> ПРН2, ПРН3, ПРН6, ПРН7, ПРН9, ПРН10 <u>Рекомендовані джерела:</u> 1–8</p>	Лекція 6	5,5*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 11		Усне опитування, тестування, навчальна дискусія, обговорення ситуаційного завдання
	Практичне заняття 12		Усне опитування, навчальна дискусія, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни
<p>Тема 7. Стратегічний фінансовий контролінг у системі збалансованих показників <u>Знати:</u> механізм управління за цілями як основи стратегічного фінансового контролінгу. <u>Вміти:</u> застосовувати систему збалансованих показників у рамках</p>	Лекція 7	5,5*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 13		Усне опитування, навчальна дискусія, кейс-метод

<p>стратегічного фінансового контролінгу. Формування компетенцій: ЗК2, ЗК3, ЗК5, СК1, СК3, СК4 Результати навчання: ПРН2, ПРН3, ПРН6, ПРН7, ПРН9, ПРН10 Рекомендовані джерела: 1–8</p>	<p>Практичне заняття 14</p>		<p>Усне опитування, навчальна дискусія, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни</p>
<p>Тема 8. Фінансова діагностика в системі контролінгу Знати: порядок діагностики фінансового стану підприємства та оцінки результативності його фінансово-господарської діяльності. Вміти: проводити фінансову діагностику на основі емпірично-індуктивних систем показників, з використанням дискримінантного аналізу, на основі рейтингових оцінок. Формування компетенцій: ЗК2, ЗК3, ЗК5, СК1, СК3, СК4 Результати навчання: ПРН2, ПРН3, ПРН6, ПРН7, ПРН9, ПРН10 Рекомендовані джерела: 1–8</p>	<p>Лекція 8</p>	<p>5,5*</p>	<p>Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів</p>
	<p>Практичне заняття 15</p>		<p>Усне опитування, тестування, навчальна дискусія, обговорення ситуаційного завдання, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни</p>
	<p>Практичне заняття 16</p>		<p>Круглий стіл на тему: «Я – контролер»</p>
<p>Тема 9. Контролінг витрат у системі фінансового управління Знати: основні концептуальні положення і принципи фінансового контролінгу та їх вплив на управління підприємством. Вміти: сформувати систему внутрішнього контролю витрат на підприємстві за центрами відповідальності. Формування компетенцій: ЗК2, ЗК3, ЗК5, СК1, СК3, СК4 Результати навчання: ПРН2, ПРН3, ПРН6, ПРН7, ПРН9, ПРН10 Рекомендовані джерела: 1–8</p>	<p>Лекція 9</p>	<p>5,5*</p>	<p>Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів</p>
	<p>Практичне заняття 17</p>		<p>Усне опитування, тестування, навчальна дискусія, вирішення практичних задач, обговорення ситуаційного завдання</p>
	<p>Практичне заняття 18</p>		<p>Проведення модульного контролю № 2 «Фінансовий контролінг в системі управління підприємством»</p>
<p>Тема 5. Оцінка результативності фінансово-господарської діяльності та системи мотивації Тема 6. Система вартісно-орієнтованого управління підприємством Тема 7. Стратегічний фінансовий контролінг у системі збалансованих показників Тема 8. Фінансова діагностика в системі контролінгу Тема 9. Контролінг витрат у системі фінансового управління</p>	<p>Самостійна робота</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Діагностика фінансового стану підприємства. 2. Система стандарт-костинг та її застосування для оцінювання ефективності виробництва продукції. 3. Системи мотивації виконання завдань. 4. Сутність концепції вартісно-орієнтованого управління. 5. Елементи і складові процесу управління вартістю. 6. Фактори, які впливають на вартість підприємств. 7. Етапи впровадження вартісно-орієнтованого контролінгу та його практична значимість. 8. Сутність і призначення стратегічного фінансового контролінгу. 9. Інструментарій стратегічного фінансового контролінгу. 10. Система збалансованих показників. 11. Основні положення та принципи фінансової діагностики. 12. Мета, завдання і методологічна основа фінансової діагностики. 13. Моніторинг як невід’ємний елемент фінансової діагностики. 14. Сутність контролінгу витрат. 15. Класифікація витрат.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

- Мультимедійний проектор;
- Комп'ютерний клас для проведення практичних занять.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Пильнова В.П. Дотримання балансу дебіторської та кредиторської заборгованості як показник стабільного фінансового стану підприємств / В.П. Пильнова // *Інвестиції: практика та досвід : наук.-практ. журн.* – К., 2020. – Вип. 1. – С. 33–38. – URL: <http://www.investplan.com.ua/?n=2&y=6814>
2. Пильнова В.П. Оцінка і контроль кредитоспроможності суб'єктів малого бізнесу. *Інвестиції: практика та досвід : наук.-практ. журн.* – К., 2020. – Вип. 2. – С. 43-48. – URL: <http://www.investplan.com.ua/?n=2&y=6814>
3. Пильнова В.П. Фінансова безпека суб'єктів підприємництва: вплив ризиків на фінансову стійкість. *Ефективна економіка*. 2020. №1. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7595>
4. Пильнова В.П., Гавриш О.М., Капелюшна Т.В. Формування системи управління підприємницькими ризиками. *Інвестиції: практика та досвід : наук.-практ. журн.* – К., 2020. – Вип.24. – URL: <http://www.investplan.com.ua/?n=2&y=6814>
5. Пильнова В.П., Гавриш О.М., Ващенко О.О. Фінансова санація як спосіб запобігання банкрутству підприємств. *Науковий журнал «Підприємництво та інновації»*. – К., 2021. Вип. 17 – С. 66-71. <http://www.ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/426/413>
6. Птащенко Л. О. Фінансовий контролінг[текст] навч. посіб. / Л. О. Птащенко, В. В. Сержанов.– К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 344 с. - URL: <http://www.dut.edu.ua/ua/lib/1/category/96/view/2107>
7. Шишпанова Н.О. Фінансовий контролінг: конспект лекцій.– Миколаїв. МНАУ, 2017. – 86 с. - URL: <http://www.dut.edu.ua/ua/lib/1/category/96/view/2108>
8. Управління фінансовою санацією підприємства: навчальний посібник. / І.М. Зеліско. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2015. – 320с. http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1839_61645078.pdf

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.
- Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.
- За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів.

* КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання студентом 30 балів у сукупності за всіма темами дисципліни

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	<i>Робота на заняттях, у т.ч.:</i>	
	• присутність на заняттях (при пропусках занять з поважних причин допускається відпрацювання пройденого матеріалу)	за кожне відвідування 0,55 бала
	• участь у експрес-опитуванні	за кожну правильну відповідь 0,25 бала

	<ul style="list-style-type: none"> • доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни (оцінка залежить від повноти розкриття теми, якості інформації, самостійності та креативності матеріалу, якості презентації і доповіді), підготовка реферату 	за кожну презентацію (реферат) максимум 3 бали
	<ul style="list-style-type: none"> • усне опитування, тестування, рішення практичних задач 	за кожну правильну відповідь 0,5 бала
	<ul style="list-style-type: none"> • участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання 	за кожну правильну відповідь 2 бали
	<ul style="list-style-type: none"> • участь у діловій грі 	за кожну участь 1 бал
РУБІЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ (МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ)	Модульний контроль № 1 «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ»	максимальна оцінка – 15 балів
	Модульний контроль № 2 «ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛІНГ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»	максимальна оцінка – 15 балів
Додаткова оцінка	Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, участь у Всеукраїнських та Міжнародних конкурсах наукових студентських робіт за спеціальністю, створення кейсів тощо.	Звільняється від заліку
ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ Залік	Метою заліку є контроль сформованості практичних навичок та професійних компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків. Залік проходить у письмовій формі.	30 балів

ПІДСУМКОВА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНУ

бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка /зачис в екзаменаційній відомості
90-100	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу, передбаченого робочою програмою, або студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.	Відмінно / Зараховано (А)
82-89	Студент демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни	Добре / Зараховано (В)
75-81	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що	Достатній	Добре /

	<p>відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вмiє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/ розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.</p>	<p>Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.</p>	<p>Зараховано (C)</p>
64-74	<p>Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.</p>	<p>Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни</p>	<p>Задовільно / Зараховано (D)</p>
60-63	<p>Студент має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних / індивідуальних / контрольних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.</p>	<p>Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни</p>	<p>Задовільно / Зараховано (E)</p>
35-59	<p>Студент може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутня.</p>	<p>Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни</p>	<p>Незадовільно з можливістю повторного складання) / Не зараховано (FX) В залікову книжку не представляється</p>
1-34	<p>Студент повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Студент не допущений до здачі заліку.</p>	<p>Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни</p>	<p>Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням / Не допущений (F) В залікову книжку не представляється</p>